

ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ ПОНЯТЬ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА, ДОБРОБУТ»

Трохимчук Тетяна Миколаївна

Магістрантка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Шелюк Юлія Святославівна

Професор кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття, доктор
біологічних наук, професор
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Формування здорових навичок і безпечної поведінки є важливим завданням сучасної освіти, що зумовлює необхідність створення навчальних курсів, орієнтованих на всебічний розвиток учнів. Інтегрований курс "Здоров'я, безпека, добробут" реалізується у закладах загальної середньої освіти з метою забезпечення школярів базовими знаннями, необхідними для підтримки фізичного, психічного та соціального благополуччя, а також формування навичок безпечної поведінки. Курс поєднує знання із різних сфер – біології, соціальних наук, психології, що дозволяє сформувати у дітей цілісне уявлення про здоровий спосіб життя.

У сучасних умовах, коли діти з раннього віку зіштовхуються із численними ризиками та впливами, формування у них базових знань та навичок збереження здоров'я та безпеки є важливим завданням освітнього процесу. Актуальність інтегрованого підходу зростає у зв'язку зі зростанням ролі міждисциплінарного навчання, що дозволяє не лише передати учням знання, але й виховати у них відповідальне ставлення до власного здоров'я і життя [1].

Одним із основних завдань інтегрованого курсу є створення міцної понятійної бази. Поняття "здоров'я" охоплює не тільки фізичне, але й психічне та соціальне благополуччя особистості. Поняття "безпека" передбачає наявність знань і навичок, необхідних для уникнення небезпек, що можуть загрожувати життю та здоров'ю. "Добробут" охоплює задоволення базових потреб людини та забезпечення умов для її повноцінного розвитку. Кожне з цих понять є фундаментальним для формування свідомого ставлення учнів до власного здоров'я та благополуччя. [3]

Серед основних методів навчання у межах інтегрованого курсу виділяються активні та інтерактивні методи, що сприяють кращому засвоєнню базових понять. Проектна діяльність, тематичні дискусії, моделювання ситуацій та рольові ігри дозволяють учням самостійно досліджувати поняття і розвивати навички їх практичного застосування. Це забезпечує зв'язок теоретичних знань з реальними життєвими ситуаціями.

Інтеграція різних наук у рамках одного курсу сприяє більш комплексному формуванню понять. Так, знання з біології допомагають учням краще зрозуміти фізичний аспект здоров'я, а соціальні науки – оцінити важливість соціального добробуту і взаємозалежність між людиною та суспільством. Психологічні аспекти, у свою чергу, дозволяють зрозуміти зв'язок між емоційним благополуччям і фізичним здоров'ям.[2]

Особливо важливим аспектом є виховання ціннісного ставлення до здоров'я і безпеки, що передбачає формування відповідних поведінкових моделей. У цьому контексті важливу роль відіграє активне залучення учнів до обговорення моральних і етичних аспектів здорового способу життя, відповідальності за себе та інших. Такий підхід сприяє формуванню свідомих громадян, здатних приймати обґрунтовані рішення. [4]

Ефективність засвоєння базових понять перевіряється через систему моніторингу і оцінювання знань та практичних навичок учнів. Тестування, анкетування, а також спостереження за поведінкою учнів дозволяють педагогам оцінити успішність навчання і коригувати освітній процес за необхідності. Важливим також є проведення самооцінки учнями, що стимулює їх до осмислення особистого прогресу і зростання відповідальності за власне здоров'я.

Формування базових понять під час вивчення інтегрованого курсу "Здоров'я, безпека, добробут" є надзвичайно важливим для розвитку свідомого ставлення учнів до власного здоров'я, безпеки та добробуту. Інтегрований підхід, що об'єднує знання з різних дисциплін, сприяє всебічному формуванню навичок і вмінь, які дозволяють учням ухвалювати зважені рішення щодо здоров'я та безпеки у повсякденному житті. У майбутньому розвиток методології інтегрованих курсів має потенціал стати однією із ключових тенденцій в освітньому процесі, орієнтованому на формування компетентної, відповідальної та свідомої особистості.

Список літератури

1. Василенко С.В., Коваль Я.Ю., Колотій Л.П. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти, 2021. С. 1–29.
2. Державний стандарт базової середньої освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16> (дата звернення: 20.09.2024)
3. Дудаш Г.В., Брич В.В. Формування та розвиток освітнього компоненту збереження здоров'я та мотивації до здорового способу життя у підлітковому віці. *Public Health Journal*. 2024. № 1 (5). С. 59-65. doi.org/10.32782/pub.health.2024.1.8
4. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Запарний В.В. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник 2008. Київ: Каравела. С. 6.